

POLSKA ORGANIZACJA PRACODAWCÓW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Warszawa, dn. 22.03.2020 r.

POPON/19/2020

Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych po zapoznaniu się z propozycją zmian w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 426) w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej zgłasza następujące uwagi do projektu zmiany ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.

Jako pozytywne oceniamy zwiększenie nominalnych kwot dofinansowań do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych. Jest to realizacja zgłaszanego od lat postulatu urealniania poziomu wsparcia finansowego z tytułu zatrudniania pracowników niepełnosprawnych, w szczególności będących w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, dla spełniania oczekiwanego efektu zachęcającego do zwiększenia aktywności zawodowej tej grupy społecznej.

Również pozytywnie należy ocenić uwzględnienie konieczności przedłużenia ważności orzeczeń o niepełnosprawności i jej stopniu w związku z mogącymi się pojawić trudnościami z uzyskaniem tych dokumentów ze względu na ograniczenia w funkcjonowaniu organów je wydających.

Doceniamy również wykorzystanie zgłaszanej przez POPON koncepcji uruchomienia środków zgromadzonych na Zakładowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub Zakładowym Funduszu Aktywności w celu minimalizacji skutków gospodarczych obecnej sytuacji.

Niestety wszystkie powyższe rozwiązania zostały zaproponowane w sposób ułomny, niegwarantujący osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest ochrona miejsc pracy osób niepełnosprawnych a nawet, w szerszej perspektywie, mający negatywne skutki dla systemu wsparcia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.

Zwiększenie kwot dofinansowań do wynagrodzeń bez wprowadzenia mechanizmów ułatwiających i przyspieszających możliwość korzystania z tego instrumentu wsparcia zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest niewystarczająca w obecnej sytuacji gospodarczej. Należy przyjąć, że obecnie należy skupiać się na ograniczeniu mechanizmów biurokratycznych i obciążeń administracyjnych a skutkiem pandemii będzie obniżenie zdolności ekonomicznej przedsiębiorców. W związku z powyższym, w opinii POPON, w tym zakresie projekt należy uzupełnić o (wszystkie odniesienia do przepisów dotyczą przepisy ustawy o rehabilitacji...:

POLSKA ORGANIZACJA PRACODAWCÓW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

- skreślenie w art. 26a ust. 1a¹ pkt 1a i 3;
- w konsekwencji powyższego, skreślenie art. 26a ust. 1a² oraz w ust. 9 właściwego odesłania;
- czasowego zawieszenia stosowania art. 26a ust. 8;
- czasowego, za zgodą Komisji Europejskiej lub w wyniku wprowadzenia odrębnego programu pomocowego zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej, stosowania art. 26a ust. 9a pkt 1;
- w konsekwencji powyższego, skreślenie art. 48a ust. 3 pkt 1;
- czasowego zawieszenia stosowania art. 26a ust. 9c - 9d;
- w art. 26c ust. 3 zmianę terminu wypłaty dofinansowania na 7 dni od dnia otrzymania kompletnego i prawidłowo wypełnionego wniosku o wypłatę miesięcznego dofinansowania;
- w art. 26c ust. 4 z wnioskowego na obligatoryjny konieczności wydania decyzji przez Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w przypadku ustalenia przez Fundusz kwota dofinansowania innej niż kwota dofinansowania wykazana we wniosku pracodawcy.

Ponadto w przepisach wykonawczych w zakresie dofinansowań do wynagrodzeń należy dokonać stosownych zmian wynikających z powyższej propozycji - w zakresie wniosku oraz usunąć termin na składanie wniosku dla pracodawców.

Powyższe rozwiązania powinny zostać wprowadzone analogicznie również w stosunku do instrumentu refundacji składek dla osób niepełnosprawnych, o którym mowa w art. 25a ww. ustawy o rehabilitacji...

W zakresie ustalenia ważności orzeczeń o niepełnosprawności lub jej stopniu należy wprowadzić jeden (w projekcie ustawy sytuacja ta regulowana jest w kilku miejscach) przepis, który klarownie będzie wskazywał, że dokumenty potwierdzające status osoby niepełnosprawnej w rozumieniu przepisów ustawy o rehabilitacji..., które utraciłyby ważności od określonego - początku stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii - dnia zachowują, dla potrzeb określonych w tej ustawie, ważność do 90 dnia po zakończenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Propozycje w zakresie możliwości wykorzystania środków ZFRON lub ZFA należy maksymalnie uprościć oraz wprowadzić jednoznaczne, nie budzące wątpliwości zasady potwierdzania prawidłowości jego stosowania. Najprostszym rozwiązaniem w tym zakresie jest uzupełnienie katalogu wydatków tych funduszy określonych w stosownych przepisach wykonawczych o:

- możliwość pokrywania kosztów płacy;
 - wydatki w celu utrzymanie zagrożonych likwidacją miejsc pracy osób niepełnosprawnych (w przypadku ZFRON poza katalogiem wydatków na pomocą indywidualną i Indywidualne Programy Rehabilitacji),
- wraz z precyzyjnym wskazaniem czy wydatki te mieszczą się w wydatkach objętych pomocą de minimis oraz wskazaniem, że podmiotem właściwym do wydania stosowanych zaświadczeń dla tych wydatków jest Prezes Zarządu PFRON. Powyższe rozwiązanie skutkować będzie możliwością wykorzystania znanych i sprawdzonych sposobów korzystania przez pracodawców

POLSKA ORGANIZACJA PRACODAWCÓW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

ze środków publicznych będących w ich dyspozycji w ramach ww. funduszy bez konieczności tworzenia nowych, skomplikowanych instrumentów prawnych, co zdecydowanie zwiększy dostępność tego instrumentu dla potrzeb ograniczenia skutków pandemii.

Należy również zaznaczyć, że w projekcie nie znalazły się propozycje przesłane przez POPON wcześniej:

- wprowadzenie obligatoryjnego zawieszania wykonania decyzji administracyjnych wydawanych przez Prezesa Zarządu PFRON do czasu ich uprawomocnienia lub uprawomocnienia wyroku w ich zakresie;
- zmianę sposobu rozliczania czasu pracy osoby niepełnosprawnej z tygodniowego na przyjęty u danego pracodawcy okres rozliczeniowy czasu pracy (art. 15 ustawy o rehabilitacji..);
- zmianę na obligatoryjne a nie fakultatywne stosowanie instrumentu dofinansowania oprocentowania zaciągniętych kredytów bankowych oraz zwrotu kosztów transportowych i administracyjnych, o których mowa w art. 32 ustawy o rehabilitacji...;
- czasowego, z uwzględnieniem decyzji Komisji Europejskiej w tym zakresie, wyłączenia stosowania przepisów o tzw. efekcie zachęty poprzez dodanie do projektu ustawy przepisu w brzmieniu: „W okresie od 1 marca 2020 r. do 31 grudnia 2021 r. art. 26b ust. 4 i 5 nie stosuje się”. Proponowane czasowe wyłączenie stosowania art. 26b ust. 4 i 5 ustawy o rehabilitacji... ma na celu możliwość zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych ze wsparciem PFRON po zakończeniu stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Korzystanie z dofinansowań wiąże się z przeprowadzeniem testu wzrostu zatrudnienia netto w odniesieniu do przeciętnego zatrudnienia ogółem w okresie poprzedzających 12 miesięcy. Uzasadnione jest niestosowanie tego warunku w odniesieniu do okresu, w którym nastąpiły znaczne wahania zatrudnienia spowodowane pandemią. Brak wyłączenia będzie hamował zatrudnienie osób niepełnosprawnych przez pierwszych 12 miesięcy po jej ustaniu.

Negatywnie również oceniamy początek obowiązywania propozycji przepisów w zakresie zmian wysokości dofinansowania dopiero od maja br.

Zaproponowane zmiany w projekcie ustawy, jak i dodatkowe propozycje służą minimalizacji skutków pandemii dla rynku pracy osób niepełnosprawnych i są niezbędne dla ochrony ich miejsc pracy. Należy również zaznaczyć, że nie zwiększają one wydatków budżetu państwa lub PFRON ze względu na pozostawienie regulacji ograniczających wysokość wsparcia czy wiążących jego udzielenie ze spełnieniem już dziś istniejących warunków albo wykorzystują już dziś dostępne środki.

Z wyrazami szacunku

Krzysztof Kosiński
Wiceprezes Zarządu POPON

Jan Zając
Prezes Zarządu POPON